CERCETĂRI NUMISMATICE ÎN SPAȚIUL PRUTO-NISTREAN

Ion NICULIȚĂ

Primele încercări mai însemnate de acumulare a materialelor numismatice, efectuate din descoperirile fortuite au fost întreprinse pe parcursul secolului al XIX-lea, în majoritatea cazurilor de către colecţionari. Printre aceştia se evidenţia Natalia Sicard din Vadul lui Vodă, A. Sinadino din Chişinău, P. Vološin din Slobozia etc. Însă cele mai bogate şi semnificative piese numismatice au fost concentrate în Muzeul Antichităţilor din Pontul Scitic, fondat de Ion Suruceanu. Unele colecţii de monede se păstrau şi în alte instituţii publice din acea vreme. Materialul numismatic se cerceta, cu regret, la nivel de amatorism. Tot la aşa nivel apar şi primele publicaţii numismatice. Cele mai serioase publicaţii apar sporadic în reviste de specialitate cum ar fi: Zapiski Russkogo Numizmatičeskogo Obščestva, Izvestija Arheologičeskoj Komisii, Zapiski Odesskogo Obščestva Istorii i Drevnostej.

Cercetări serioase în domeniul numismaticii în spaţiul pruto-nistrean încep în perioada postbelică, când apar un şir de studii semnate de specialişti de o incontestabilă apreciere ştiinţifică ca V. Kropotkin, S. Janina, G. Fedorov-Davydov, E. M. Rikman etc. În anii 60-70 ai secolului al XX-lea îşi începe activitatea ca cercetător-numismat Aron Nudel'man, cărui aparţin un şir de lucrări cât şi două studii monografice consacrate analizei monedelor din diferite epoci istorice cunoscute în acea vreme. Se realiza o adevărată cercetare, care includea: documentarea adecvată a pieselor descoperite în tezaure sau fortuite, analiza detaliată a circumstanţelor descoperirii, a materialelor arheologice asociate, analiza în laborator a materialelor din care erau emise, stabilirea valorii şi a centrelor de emisie etc.

Începând cu anii 90 se conturează un centru de specialişti care după joncţiunea Muzeului de Arheologie al Academiei de Ştiinţe cu Muzeul de Istorie şi formarea Muzeului Naţional de Arheologie şi Istorie a Moldovei se constituie în Asociaţia Numismatică. Anume de la mijlocul anilor 90 ai secolului trecut, graţie ajutorului permanent din România şi în primul rând a directorului adjunct a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan" al Academiei Române doctorului Eugen Nicolae. Graţie suportului substanţial ştiinţific, dar în frecvente cazuri şi financiar din partea instituţiilor de profil din România, periodic la Chişinău se organizează simpozioane numismatice cu participarea masivă a specialiştilor din ambele ţări cât şi din altă parte.

În această perioadă cu concursul Muzeul Naţional de Arheologie şi Istorie a Moldovei şi USM sau susţinut teze de doctorat şi altele sunt în curs de pregătire care vizează probleme legate de domeniul numismaticii. Pe paginile celor mai prestigioase reviste de specialitate au fost publicate un şir de materiale preţioase de sinteze, cât şi studii ce au pus în cercuitul ştiinţific monede din diferite epoci istorice descoperite pe teritoriul Republicii Moldova.

Studiile şi materialele elaborate de către colaboratorii Muzeului Naţional de Arheologie şi Istorie a Moldovei, Catedra de Arheologie şi Istorie Antică a USM, ULIM cât şi altor centre de cercetare şi universitare sunt de o solidă prestanţă ştiinţifică, găsindu-şi o apreciere înaltă în istoriografia contemporană.

Constituirea în cadrul Catedrei de Arheologie şi Istorie Antică a Colocviului Numismatic cu statut permanent este doar un început de bun augur. Încadrarea în lucrările anuale ale Colocviului Numismatic a studenţilor, masteranzilor, doctoranzilor de la USM, cât şi din alte centre universitare şi de cercetare va contribui substanţial atât la pregătirea specialiştilor de cea mai înaltă calificare, cât şi la elaborarea unor lucrări şi studii monografice de amploare.

Bibliografie:

Fedorov-Favydov G.A., *Monety rasskazyvajut*, M., 1990.

Kropotkin V.V., *Spisok nahodok rimskih monet v Vostočnoj Evrope*, in: Vestnik Drevnej, 1951(4), p. 253-278.

Nudelman A.A., *Topografija kladov i monetnych nachodok*, in: Archeologičeskaja karta MSSR, vyp. 8, Chişinău, 1976.

Nudelman A.A., *Očerki istorii monetnogo obraščenija v Dnestrovsko-Prutskom regione*, Chişinău, 1985.